

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 571090 1593 0000 0000 5901 5348
tel./fax 068 3828236, e-mail: lkp@lkp.org.pl, [http:// www.lkp.org.pl](http://www.lkp.org.pl)

Poznań, 24 kwietnia 2004

**Regionalna Dyrekcja
Lasów Państwowych w Pile
i
Nadleśnictwo Tuczno**

W załączeniu przesyłam wnioski do planu urządzania lasu i Programu Ochrony Przyrody
Nadleśnictwa Tuczno

z poważaniem

Paweł Pawlaczyk

Wnioski do Programu Ochrony Przyrody i planu urządzania lasu Nadleśnictwa Tuczo

1. Pełne wykorzystanie w POP materiałów z następujących źródeł danych:

- Inwentaryzacja przyrodnicza gmin Tuczo, Człopa, Wałcz - operaty syntetyczne znajdują się w gminach, ale należy także skorzystać z operatów szczegółowych w zakresie flory, fauny, szaty roślinnej - znajdują się w Biurze Konserwacji Przyrody w Szczecinie.
- Waloryzacja mokradeł - Klub Przyrodników, A. Jermaczek, Świebodzin
- Weryfikacja rezerwatu Wielki Bytyń - J. Borysiak, Poznań
- Dane o rezerwatach Leśne Źródła, Mszary Tuczyńskie, informacje o zjawiskach źródłiskowych na terenie nadleśnictwa - L. Wołejko, Szczecin
- Dane o faunie bezkręgowców - Rafał Ruta, Piła
- Dane o rybach Runicy i górnej Płocicznej - zespół prof. Chełkowskiego, Szczecin
- Baza danych o przyrodzie Puszczy Drawskiej - J. i P. Pawlaczykowie, Szamotuły

2. Dokładne uzupełnienie materiałów z w/w źródeł inwentaryzacją terenową, aż do uzyskania równomiernego poziomu rozpoznania przyrody terenu.

3. Zaplanowanie do ochrony rezerwatowej obiektu "Przełom Płocicznej" ("Grądy Nad Płociczną") - obręb Tuczo 52c, 53dfg, 54g, 55fg, 65c, 67b, g-część, 71ab. Jest to najlepiej zachowany w Puszczy Drawskiej fragment grądu, porastający dolinę rzeki Płocicznej. Cenna flora, m. in *Daphne mezereum*, *Gagea minima*, *Corydalis intermedia*, *Cystopteris fragilis* i inne.

4. Zaplanowanie do ochrony rezerwatowej obiektu "Jezioro Linowe" - obręb Trzcinnno 144bc + jezioro. Najlepsza na Pomorzu Zachodnim populacja *Luronium natans* (gatunek znaczenia europejskiego, z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej - kryterium Natura 2000, prawdopodobnie jest to jedna z pięciu najważniejszych populacji w Polsce), a także dobrze zachowane torfowiska mszarne. Uwaga, użytkowanie rekreacyjne jeziora może się stać zagrożeniem dla stanowiska.

5. Dążenie do przejęcia w/w jeziora w zarząd Nadleśnictwa.

6. Zaplanowanie do ochrony rezerwatowej obiektu "Bukowo Małe" - obręb Trzcinnno 239abcdfi 216c. Unikatowe, pojeziorne mechowisko zasilane wodami źródłiskowymi, z bardzo bogatą populacją kruszczyka błotnego *Epipactis palustris* i populacjami reliktowych mchów bruntanych (*Paludella squarrosa*, *Helodium blandowii*, *Tomenthypnum nitens*, *Scorpidium sp.*).

7. Rozważenie ochrony w formie rezerwatu przyrody torfowiska nad jez. Dziewiczym (178g, 179o; wspólnie z Ndl. Człopa) oraz torfowisk w pobliżu Wisielczej Góry w Strzalinach (jak w propozycji Gutowskiego i Ruty), a także samych bunkrów w Strzalinach (jak w propozycji PTOP "Salamandra")

8. Zapisanie postulatu zmiany nazwy rez. "Mszary Tuczyńskie" na "Mechowisko Tuczo" (obecna nazwa nie odpowiada biotopom rezerwatu).

9. Zapisanie postulatu poszerzenia rezerwatu "Leśne Źródła" o źródlika na brzegu jeziora i w litoralu (fragment działki ewidencyjnej jeziora).

10. Zaplanowanie ochrony jako użytków ekologicznych cennych obiektów przyrodniczych (szczegółowe dane o ich przyrodzie, uzasadniające wniosek, są zawarte w inwentaryzacjach i bazach danych wymienionych w punkcie 1):

- Torfowiska w obr. Tuczno 24hi
- Torfowisko z jeziorkiem dystroficznym obr Tuczno 25ij
- Torfowiska 36b, 27d, 27b obr. Tuczno
- Łąka ze źródłiskami nad Kanałem Ponikiew - obr Tuczno 22f, 23j, 24p, 33b, 34a. Może być konieczne zaplanowanie tu zabiegów czynnej ochrony (koszenie), a w 22d nie planować RbI.
- Torfowiska i jeziorka 47cf, 47i, 47k, 56d w obr. Tuczno. W 47k zaplanować zabieg ochrony czynnej - usunięcie nalotu Brz
- Nawapienne torfowiska na pd. od jez. Lubicz 57cgf, 58b obr. Tuczno z pozostałościami łąk trzęslicowych, zaplanować tu zabieg ochrony czynnej - usunięcie nalotu drzew, koszenie późnoletnie conajmniej raz na kilka lat
- Torfowiska i jeziorka 100f, n, o, p, 117f w obr. Tuczno
- Źródlika 78i obr. Tuczno
- Torfowisko 175c w obr. Tuczno; tu konieczne zaplanowanie ochrony czynnej - usunięcie nalotów drzew i krzewów, zablokowanie odpływu zastawką
- Eutroficzne mokradła na NW od Miłogoszcy przyjęte od AWRSP, zaplanować tu stabilizację poziomu wody zastawką
- Torfowisko 158g, 159j Obr. Strzaliny
- Zatoka jez. Nakielno 225dg Obr. Strzaliny
- Torfowisko 60f Obr. Strzaliny
- Torfowisko z jeziorkiem dystroficznym obr. Trzcinnno 124g
- Torfowisko z jeziorkiem dystroficznym obr. Trzcinnno 166i
- Torfowisko z jeziorkiem dystroficznym obr. Trzcinnno w odz. 171i + jez.
- Jez. Wołowo z otaczającym torfowiskiem w obr. Trzcinnno oddz. 280h + jez.
- Torfowiska przy jez. Rakowiec obr. Trzcinnno 217d, 218jg
- innych, nie wymienionych tutaj, ale zaproponowanych w inwentaryzacjach wymienionych w punkcie 1.

Dla proponowanych użytków ekologicznych należy zaproponować nazwy fizjograficzne, najlepiej takie, jak używane w praktyce, a gdy nie ma - odtworzone jako tłumaczenia ze starych, niemieckich nazw obiektów (patrz dalej).

Celowe jest wystąpienie o przekazanie w zarząd nadleśnictwa jezior dystroficznych, które powinny wejść w skład powyższych użytków.

Nie planować zrębów RbI na stokach zagłębień terenowych, w których są torfowiska; konieczne zachowanie strefy buforowej jak przy ciekach i jeziorach, do górnej krawędzi zbocza misy, nie mniej niż 50m.

11. Podkreślenie szczególnych walorów przyrodniczych i krajobrazowych dolin Górnej Korytnicy i Górnej Płocicznej oraz terenu między nimi; wskazanie docelowej ich ochrony w ramach parku krajobrazowego.

12. Wskazanie na potrzebę objęcia ochroną jako zespołów przyrodniczo-krajobrazowych:

- Doliny Górnej Korytnicy (od wysokości jez. Czarnego do jez. Studnickiego).
- Doliny Runicy (od wypływu z jez. Tuczno do granicy DPN).
- Jeziora Krępa i strumienia wypływającego z jeziora Krępa.
- Otoczenia jez. Żwirowskiego na wsch. od Mielęcina.

Plan cięć i działania gospodarcze w tych miejscach powinien być dostosowany do potrzeby ochrony walorów krajobrazowych, np. nie planowanie RbI na zboczach dolin rzecznych, a w

otoczeniu jez. Żwirowskiego - zwrócenie szczególnej uwagi na stare jałowce i fragmenty wrzosowisk.

13. Wskazanie do zachowania (konieczna kontynuacja lub przywrócenie koszenia) łąk w dolinie Runicy: 175h, 195b, 197a, 198a, 177l, 178h, 193chinn, w dolinie Płocicznej 51a, 71ck, 83a, 100l, 112c, 116d, 136cm, 158b, 203gi.

14. Podkreślenie roli zjawisk źródłiskowych w przyrodzie terenu Nadleśnictwa i szersze opisanie w POP źródlisk, łągów i olsów źródłiskowych, torfowisk soligenicznych i mechowisk (pożądana konsultacja z L. Wołejką ze Szczecina lub R. Stańką, Świebodzin).

15. Szczegółowe rozpoznanie stanu populacji sasanki łąkowej w rejonie Nowej Studnicy i szersze opisanie gatunku w POP.

16. Opisanie w POP stanowiska kózki *Nothorinia punctata* k. Martwi i zaproponowanie uznania za pomnik przyrody (szczegóły w propozycji J. Gutowskiego).

17. Szczegółowe rozpoznanie stanu populacji jarzábka w rej. jez. Lubicz i szersze opisanie gatunku w POP.

18. Podkreślenie i szersze opisanie lokalnych osobliwości florystycznych: kopytnika (dol. Płocicznej 71b, borówki bagiennej (okol. jez. Lubicz).

19. Odszukanie stanowisk podejrzonych nad jeziorem Pniów i szersze opisanie gatunków w POP. Były stąd podawane aż 3 gatunki tych paproci - podejrzon księżycowy, marunolistny i pojedynczy - co byłoby ewenementem na skalę krajową. Podejrzon pojedynczy jest gatunkiem "o znaczeniu europejskim".

20. Uszczegółowienie rozpoznania i szersze opisanie gatunków o znaczeniu europejskim występującym na terenie nadleśnictwa (podejrzon pojedynczy, elizma wodna, być może lipiennik loesela, prawdopodobnie gatunki ważek i może innych bezkręgowców; liczne gatunki ptaków w tym np. jarzábek).

21. Uszczegółowienie rozpoznania i szersze opisanie siedlisk przyrodniczych o znaczeniu europejskim występującym na terenie nadleśnictwa (np. jeziora ramienicowe, źródliska, torfowiska alkaliczne = mechowiska, także jeziora dystroficzne i mszary, buczyny itd.).

22. Wymienienie rozprzestrzeniania się obcych gatunków: *Spiraea tomentosa* i *Alnus rugosa* jako zagrożenia dla przyrody Nadleśnictwa i zestawienie ich aktualnych stanowisk.

23. Rozważenie planów budowy żwirowni w Rzeczycy jako zagrożenia.

24. Rozważenie wpływu funkcjonującej żwirowni Mielęcina na środowisko leśne.

25. Utrzymanie dobrej dotychczasowej tradycji wprowadzenia lokalnych nazw miejscowych na mapy leśne.

26. Odszukanie historycznych nazw terenowych obiektów fizjograficznych (z wykorzystaniem dostępnych historycznych map topograficznych Messischblatt 1:25 000 z lat 30-tych XX wieku).

27. Inwentaryzacja i zestawienie w Programie drobnych zabytków kultury leśnej i technicznej, takich jak np:

- kamienie drogowskazowe,
- cmentarze i groby w lesie,
- elementy d. techniki kolejowej w lesie,
- system nawodnień grzbietowo-stokowych w dolinie Runicy,
- ujęcia wód źródłiskowych,
- elementy Wału Pomorskiego (nie tylko w Strzalinach)